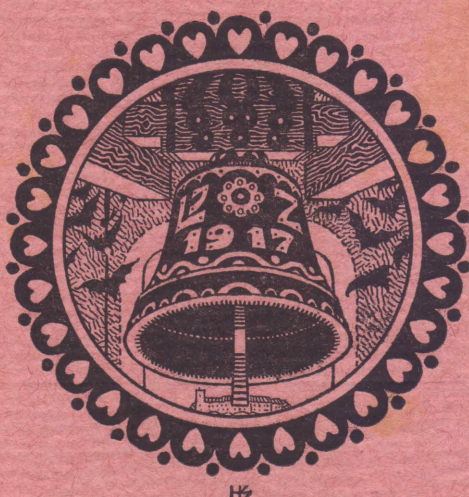

LJUBLJANSKI ZVON

SEPTEMBER

1917

LETNIK 37.

ŠTEVILKA 9.

Vsebina septemberskega zvezka:

1. Anton Debeljak: <i>Slovenska zemlja</i>	449
2. Ivan Albreht: <i>Svatba</i>	450
3. Alojz Kraigher: <i>Mlada ljubezen</i> . (Dalje.)	451
4. Oton Župančič: <i>Gosti so mraki</i>	460
5. Emil Leon: <i>Cvetje v jeseni</i> . (Konec.)	461
6. Janko Samec: <i>Misli moje</i>	470
7. Rado Murnik: <i>Na Bledu</i> . (Dalje.)	471
8. Peter Popotnik: <i>Včlovečenje</i>	487
9. Dr. Zober: <i>Slovensko in tuje slovstvo</i> . (Konec.)	492
10. Dr. Franc Derganc: <i>Henri Bergson</i> . (Dalje.)	496
11. Ivan Albreht: <i>Gazela</i>	500
12. Listek.	501

Dr. Ramovš: *P. Stanislav Škrabec, Jezikoslovni spisi*. — Drag. Lončar: *Madjarska študija o Slovencih*. — Cato Criticensis: *Jezik očistite peg*. — *Slovensko in tuje slovstvo*.

Redakcija tega zvezka se je zaključila 6. septembra 1917.

„Ljubljanski zvon“

izhaja v zvezkih po enkrat na mesec ter stane na leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K, za vse neavstrijske dežele po 15 K na leto.

===== Posamezni zvezki se dobivajo po 1 K 30 h. =====

Odgovorni urednik: Oton Župančič.

Upravišтво v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani, Knaflova ulica št. 5.

Lastnina in založba „Tiskovne zadruga“ z. z o. z. v Ljubljani.

Tisk „Narodne tiskarne“

Emil Leon:

Cvetje v jeseni.

(Konec.)

X.

Hodeč proti Jelovemu brdu sem se čutil čisto novega človeka: sedaj sem pravzaprav šele vedel, kaj hočem, pred dušo mi je bilo vse jasno in dvomi me niso več mučili. Sedaj sem bil s tisočnimi vezmi prikovan na svojo slovensko zemljo, in če me ta ne bo živila, kedo me naj živi?

Tisto leto je bila čudovito lepa jesen in še v listopadu smo imeli gorko vreme.

Komaj sem napravil kakih dvatisoč korakov z Malenskega vrha, že mi je prihajal na uho ostri glas klepetajočih trlic. Pod vasjo je stala Presečnikova tarnica in brez dvojbe se je pri teh trlo. Kar pa se tiče klepetanja, so se terice uspešno kosale s trlicami. Zadnje so sekljale, prve pa obrekovale: izpod trlice se je drobil pezdri, izpod jezikov teric pa nadrobno pretrta dobra imena sosedov in sosedinj!

Kakor že povedano, je bilo tisto leto izvanredno lepo, ne prej, ne pozneje se ne spominjam, da bi se bil prve dni meseca novembra lan sušil pri tarnici. Torej tisto leto se je sušil, in prav na Presečnikovi tarnici pod Jelovim brdom je delalo osem starikastih devic in opravljale so svoj posel z nekako koketno pretirávanostjo, kakor je bila — ne vem, iz kakega vzroka — v navadi pri trenju. Ali že tiste dni se ni sejalo toliko lana, kot v časih, ko bi se bilo našemu kmetu čudno, skoraj sramotno videlo, če bi ne bil pridelal svoje hodnične in pražnje srajce doma. Zatorej je zarod teric že tiste čase zamiral in le bolj starikasto ženstvo je še umelo trlice goniti in ž njo pridelovati svilnate, mehke plasti, katere so se potem skladale v povesma. Ali manj ko jih je bilo, bolj so se terice zavedale svojega poklica in pri vsaki priliki si jih moral silno prositi, če si jih hotel dobiti na delo. Da je terica morala obilo in najbolje jesti, to se je posebej umelo!

Pri Presečniku se je trlo tisto popoldne in gospodar sam z velikim belim predpasnikom je sušil lan ter moral zastavljati vso

pozornost, da se mu pri jami ni vnelo. Ženske so napravljale ropot s trlico in jezikom, so obirale, vmes pa kaj rade spregovorile o možitvi in ženitvi. Vsaka bi se bila rada možila: bolj če je bila stara, večje je bilo poželjenje! Ravno ko sem mimo prihajal, je spregovorila Žganjarjeva Urša: „Prvi, ki pride mimo, bo moj!“

Nič hudega sluteč, se približam. Že se je Urša zadrla:

„Janez, moj si!“

„Kaj boš z mano, vendar vidiš, da sem prestar zate!“

„Nič prestar, vzamem te, Janez, in če laziš po vseh štirih okrog! Pa še prav rada te bom imela!“

Nisem se hotel udati:

„Govore, da imaš od hudiča hudoben jezik, Urša!“

„Ga mi boš pa na rajfelj polagal!“ Bilo je to žebljasto orodje nemškega pokolenja, s katerim so se trgale glavice od lanu, ali Uršin jezik — deni ga desetkrat na rajfelj! — ne bi bil ukročen.

Tako sem postal žrtev dovtipa, kakor si ga terice rade privoščijo z moškimi, ki prihajajo mimo. Med smehom sem moral odriniti.

Urša je še vpila za mano: „Le nikar ne obupaj, Janez, boš precej priženil! Dva otroka že imam in oba ti prinesem v hišo!“ Sledil je krohot, da sem se bal, da bo kar tarnico razneslo!

Pri jami je sedel Boštjan ter dejal zadovoljno:

„Med sršene si zašel! Pričakovali smo te pa šele o Božiču.“ Na vprašanje, kaj dela mati, je pokazal na breg Karlovšice, kjer je prala pri tolmunu. Prinesli so južino, zato sva se lahko podala k perici.

Barba je radovedno vprašala: „Ali se ni kaj zgodilo, ko že danes prihajaš?“

Z Boštjanom sedeva na skalo: „Nekaj se je zgodilo: Mlača-novo sem kupil!“

Oba sta se začudila; Boštjan pa je pametno spregovoril:

„Devet tisoč si že dal, je gotovo vredno. Sedaj se pa vpraša, kedo ti naj gospodarji? Lahko je rečeno: ‚Sem kupil‘, obdelovanje je pa kaj drugega!“

Ponosno sem odgovoril:

„Sam bom gospodaril! Ne vem, čemu naj se ne preselim na Jelovo brdo!“

„No, pač —“ je Boštjan še vedno dvomil, „par mesecev se že dela na kmetih, potem bo pa vrag, ko ne bo ne mesa, ne kofeta in ne belega kruha!“

Bil sem užaljen. Odgovoril sem bahato:

„Belega kruha bo pač lahko, saj je plačano, a denarja mi še precej ostane!“

„Ni tako!“ me zavrne izkušeni mož. „Če dan na dan ješ beli kruh, ga hoče jesti tudi družina. Če si kmet, bodi pravi kmet; če si pa gosposki kmet, se ti bajta že naprej podira!“ Za nekaj časa sva obmolknila. Prvi se je zopet oglasil Boštjan: „Nazadnje pa še kako žensko iz mesta privlečeš!“

„Oženil se bom na Jelovem brdu!“

Oče me je plašno pogledal, kakor bi hotel reči: Ali si še sedaj nisi iz glave izbil te neumnosti? Počasi je vprašal: „Kje češ na Jelovem brdu dobiti žensko, ki bi bila zate? Pri Mlačanovih je trda, kar se dela tiče!“

„Kar odkrito ti povem, Boštjan: oženim se pri Presečnikovih!“

Presenetilo ga je tako, da mu je padla pipa iz ust in sicer naravnost v vodo. Z nervozno hitrico jo je lovil po vodi, dokler je ni z mokrim rokavom zopet izvlekel.

„Se ve, če bo dekle hotelo in če bosta vidva zadovoljna,“ — tako sem ponižno pristavil.

Pri Boštjanu bi bil prejkotne le s težavo zmagal, da mi ni pomagala mati Barba. Dosedaj je molčala, nerada molčala, in prežala je na priliko, da je posegla v govorico.

Nekako v šali je vprašal Boštjan:

„Koliko boš pa dote hotel imeti? Veliko ne bom mogel dati od hiše.“

Barba se je kar razpočila: „Boga zahvali, da se ti hči moži! Skoraj si res tako neumen, da bi takega zeta od hiše metal! Že nekaj časa se mi zdi, da ti nekaj v možgane uhaja!“ V največji razjarjenosti je dostavila: „Sedaj pa pravi: ‚Veliko ne bom mogel od hiše dati!‘ Presečnik je Presečnik, a kadar možiš edino hčer, se vendar ne boš ljudem dajal pod zobe!“

Pomirim jo, da za doto niti ne vprašam.

Ali Barba še ni bila potolažena: „Nič tisto! To ti povem, Boštjan: gnojnice ne boš bredel, kadar bo šla punca z ženinom v cerkev! Moja beseda pri Presečniku tudi nekaj velja! Midva sva zadovoljna, če jo vzameš, Janez, nimava prav nič proti temu, prav nič!“

Boštjan je molčal in se ni upal upirati.

„Predvsem moram izvedeti pri dekletu, če me sploh hoče.“ Po teh besedah sem odrinil v vas, Boštjan in Barba pa sta še ostala

pri vodi. Ko sem včasih pogledal nazaj, je bila Barba še vedno v plamenu in prav videlo se je, kako pridigo je delala svojemu možu. —

Pri Presečniku je lazil okrog hleva Danijelov naslednik. Ni me poznal, zato se za mojo osebo niti zmenil ni. Bil je štulast, nekako polomljen je bil videti in ni mi dopadel, ker je kadil, hodeč okrog hleva. Tudi nova dekla se je prikazala iz hišnih vrat, a je takoj izginila, ko me je ugledala.

V hiši pri mizi je prebirala Meta fižol, in ko sem vstopil, je bila za velikim kupom, katerega je imela prebrati, skoraj popolnoma skrita. Polagoma se je prikazal njen obraz izza fižola, spregovorila pa ni, dasi me je spoznala. Z velikimi očmi je gledala proti meni, a opazil sem takoj, da je bila upadlega lica in zelo potrta.

„Spet sem pri vas,“ sem spregovoril pri vstopu.

„Fižolico prebiram,“ mi je odgovorila, „pa je hudo plažnata.“ Z roko je mešala po kupu pred seboj, a do dela ni prišla. „Zgodaj si prišel, — kje je še Božič!“

„Dolgčas mi je bilo v Ljubljani.“

Nato sva oba nekaj časa molčala. Obrnila je oči proti stropu, potem pa je govorila plaho in tiho, kakor otrok pri prvi spovedi:

„Mati tudi misli, da bi tista reč nič čudna ne bila.“

„Katera?“

„No, da bi vzela sorodnico k sebi, da bi ti kuhala in gospodinjala.“

„Kje naj jo dobim, če bi ti ne hotela?“

Nič posebno je ni zalila kri, ko je odgovorila:

„Mati pravi, da bi tudi to nič čudno ne bilo. V mestu bi se veliko dobrega naučila.“

„Si očeta že vprašala?“

„Ne še, mislila sem, da ga ti vprašaš.“

„Ne vem.“

„Če nočeš, pa ne!“ Že jo je grabila jeza in na vsakem licu se ji je nabrala rdeča lisa.

„Ne jezi se, Meta,“ sem jo miril, „na kaj takega ni treba več misliti!“

„Če torej nočeš —?“

„Kaj naj živim v Ljubljani, če sem lahko tu med vami!“

„Se boš pač naveličal!“

„Ne bom se! Kupil sem zemljo, kupil sem živino. Gospodaril bom, sejal bom, prideloval bom.“

Plaho je vprašala: „Kedo ti naj gospodinji?“

„Oženim se!“

„Oženiš se?!“ je viknila zamolklo. Pri tem ji je z obrazka izginila vsa kri in z veliko grozo me je pogledala: „Moj Bog, pa vendar ne — Katreta?“ V svoji zmedi je zopet mešala po kupu na mizi. Ker ji nisem odgovoril, je bila še bolj prepričana, da bom snubil pri Fortunovih. „Nič ne rečem,“ je vzdihovala, „nič ne rečem proti tem ljudem; radi delajo in tudi o dekletu ne vem nič slabega, Bog varuj!“ Povesila se ji je glava in vedel sem, da se ji je hotelo jokati; vedel sem pa tudi, da bi mi za nobeno ceno ne hotela pokazati, da ji gre na jok.

Pričel sem znova:

„Mlačanovo sem kupil. Danes smo v Loki pismo delali. Tudi Danijel je bil tam. Liza je torej le Anžona vzela!“

Odgovorila je trpko:

„Kaj je hotela drugega? Kedo naj se na moške zanaša?“ V hipu je popravila: „Kedo naj se na take moške zanaša?“

Še je vprašala:

„Koliko si dal?“

„Devettisoč in petsto.“

„Si vse plačal?“

„Vse.“

„Boš imel kaj dolga?“

„Nič.“

Pristavila je grenko: „Na doto ti blez ne bo treba gledati.“

„Ne.“

Po kratkem premolku sem pričel:

„Pravijo, da je zemlja dobra in da se dosti pridela.“

„Jáde.“

„Živel se bo torej lahko. Gospodinja, se ve, bo morala pridna biti, ali živel se bo lahko.“

„Jáde.“ Ta dvojna poljanska pritrditev ji je prišla kot smrtni izdih, takorekoč kot srčna kaplja krvi, čez bleda ustna. Pri tem ji je glavica popolnoma zlezla na roko, in zaječala je: „Tako čudno me notri boli!“

Nisem se mogel več vzdržati, naslonil sem se k njej ter ji šepnil na uho:

„Govoril sem z očetom in materjo, oba sta zadovoljna, da se oženim pri Presečnikovih, če me ti hočeš.“

Bliskoma je dvignila glavo in tudi telo je stegnila, da je stala kakor sveča tik mene. Obraz ji je bil v trenutku bel kot sneg,

potem pa se je zopet žaril kot roža, da se je videlo, kako ji je vrelo po duši. Spregovoriti ni mogla, in šele ko sem ponovil, če me hoče, je vzdihnila: „Jest?“

„Da, ti, Meta! druge nočem, samo tebe vzamem! Sedaj odgovori, če me hočeš?“

Spregovoriti le ni mogla. Odpirala je ustna, ali beseda ni prišla iz njih, nakar je pričela z glavo kimati in pokimala je trikrat ali štirikrat, tako da ni bilo dvojbe, da me hoče.

Raztegnila je roke proti meni in hipoma me je objela — pri nas se zaljubljen parček ne poljubuje, pri nas se objema — in čutil sem, kako mi je tesno oklenila roke okrog vrata in kako je pritiskala svoje lice k mojemu.

„Tako sem se bala,“ je zaihtela, „da vzameš Fortunovo!“

„Šemica, ali sem Katro klical?“

„Za vselej prideš na Jelovo brdo?“

„Za vselej! Za vse življenje bova mož in žena.“

„Mož in žena!“ Takrat se je spustila v jok in jokala je, kakor še nikdar nisem slišal ženske jokati. Vse telo se ji je treslo in krčevito se je pritiskala k meni. Moja tolažba je ostala brezuspešna.

„Mož in žena vse življenje!“ — to so bile zadnje besede, katere je tarnala med solzami!

Naenkrat sta se ji razrešili roki, s katerima je bila objela moj vrat, in desnica ji je onemogla zdrknila čez mojo ramo. Obrazek, ki se je nagnil od mojega lica, je bil brez vsake kaplje krvi. Oči so se ji široko odprle, in okrog ust, katera so tudi narazen silila, se ji je napravila črta bolesti in muke. V hipu je brez zavesti ležala v mojem naročju — — —

In tedaj, častite prijateljice, sem mislil, da je tudi meni prišla zadnja ura! Umeti nisem mogel, da je umrla, da mi je v rokah umrla, a še danes, ko je preteklo toliko let in ko se še vedno vsak hip živo spominjam tistega trenutka, imam občutek, da ni resnica, da je zgolj le moja domišljija, da je umrla, — pa je v resnici umrla! Zdravniki so sicer trdili, da ji je srčna hiba vzela življenje in da bi bila morala prej ali slej od kake večje razburjenosti umreti, ali jaz vem bolje: zavest sreče ji je vzela življenje!

Po dolgem molku si spregovorila ti, gospa Dinca, prva, in v čast si štejem, da je bilo rosno tvoje oko! Vprašala si: „Zahajaš še kaj na Jelovo brdo?“

Čisto gotovo zahajam vsako leto in večkrat tudi vsak mesec v pogorsko vasico. Moja duša je v pogorju, Meta zame ni umrla!

Pred mano živi še vedno v podobi mladosti in devištva. Da sem jo vzel, potrl bi jo bil zakon, potrlo bi jo bilo delo. Vse to bi bilo streslo cvet z njenega telesa, dočim mi živi dandanes še vedno v tisti cvetlični nežnosti, katera pri ženski tako rada in tako hitro usahne!

Leto za letom prihajam na Jelovo brdo, in sprejemajo me, kakor bi me bili sprejemali, da sem postal pravi zet. Od pričetka smo težko in grenko živeli. Mati Barba je obilo jokala, plačevala je za maše in veliko je molila: Boštjan pa je taval v nekaki zmedenosti okrog in videl se nam je, kakor bi gledal na reči okrog sebe z visoke gore, ne da bi jih mogel nadrobno pregledati. Ali Bog se ju je usmilil! Kakor Elizabeta v sv. pismu, je povila priletna Barba sina, katerega smo krstili na ime sv. Boštjana. Ta raste, kakor raste žito na polju, če ima dosti dežja in tudi dosti solnčne gorkote. To otroče nosi s sabo obrazek, ki je do zadnje črtice izrezljan iz Metinega obraza. Vsi imamo veselje nad njim. Naše skrbi ga obdajajo, kakor obdajajo skrbi starih mladiče v gnezdu. Mori nas pred vsem skrb, da bi ga nam ne vzelo tako, kakor Meto, in parkrat ga vlečem v Loko, da ga preišče prijatelj Arko, a leto za letom je srce v redu. O takih prilikah me moj prijatelj tolaži: „Mene bi bil vprašal, pa bi ti bil vse razodel! Punco sem dobro poznal, rdeče lise je dobivala na lice in tudi druga znamenja je imela, ki so kazala na srce. Z eno besedo: *vivere non poterat*! Mene bi bil vprašal pa bi si bil prihranil dosti bolečin!“ Pustil sem, da je govoril; bil je glasna, a vendar dobra duša. In prišlo je kmalu leto, ko je tudi njemu zapel zvonček: *vivere non poterat*!

Zrno za zrnom gre v zemljo, ali iz zemlje pa zopet izhaja zrno za zrnom!

Tako se je pripetilo, da sem bil enkrat še celo na svatbi na Jelovem brdu, takrat, ko je Kalar dajal svojo hčer Ano Skalarjevemu Matijčku, ki je pri njem, kakor veste, zvesto in pridno služil. Dal mu je precej sveta, da ima Matijče sedaj čedno domačijo, dal mu je pa tudi svojo hčer. Svatovščina ni bila zadnja. Kalar in Skalar sta sedela za mizo v kotu in bila sta si kakor brata. Luca ni več živela, ali marsikatera beseda na svatbi je veljala poštenemu njenemu imenu. Okrog peči je prežalo obilo šeškarjev; lazili so tudi pod mizo okrog in cukali svate za noge, da so jim kaj dali. Tako je svat pomolil pod mizo sedaj čašo vina, sedaj kos mesa ali belega kruha. Komaj pa si enega potolažil, cukal te je že drugi.

Pri peči je prestoloval naš stari znanec Danijel. Prav ostro je vladal nad otročaji, ki so mu preveč snedli, preveč popili in sploh

preveč pod mizo lazili. Odcedno jih je pretepaval ter kričal: „Ali mi hočete res vse snesti? Vi imate očete doma, ki vas lahko rede, jaz pa sem berač!“ In res je bil berač! Velik koš je bil prinesel s sabo ter ga posadil na zapeček in metal vanj vse, kar je dobil od svatov. Koledoval je brez odmora, a vse je šlo v koš; tam je imel še celo bokal, v katerega je izlival vino. Toliko je že bil diplomata, da je vedel, da se ne sme upijaniti, ker bi potem lahko izgubil napolnjeni košek, na katerega je že prežalo nekaj kolegov zunaj pred hišo. Ali Danijel se ni upijanil, zatoorej so zaman prežali.

„Alo Danijel,“ — pri tej priliki sem ga prvič videl, kar smo delali pismo v Loki — „alo, kdaj pa si prišel iz Amerike?“

„Dva meseca bo že,“ mi je odgovoril čemerno, „nekaj več, nekaj manj!“

„Kaj pa v Ameriki?“

„Kaj?“ se je zadrhl zaničljivo. „Nič! To ni življenje, to je hudič! Po tistih jamah tiste pse vlačiti, to je dvakrat hudič!“

„Torej nisi zdržal?“

„Kdo bo zdržal, pa nič jedel? Tam je tako: če hočeš jesti, moraš delati!“

„In to ti je postalo dolgočasno?“

„E,“ je godrnjal, „ali mi je postalo, ali mi ni postalo! V Ameriki moraš hoditi, kakor hočejo policarji!“ — Tu je imel v mislih policaje.

„In sedaj?“ vprašam še.

„Sedaj?“ je tulil. „No, sedaj pa boš blez vendarle vedel, da sem berač! Delati ne morem, pa se mi tudi ne ljubi. Berač sem, kaj je na tem!“

Ko sem zmajal z glavo, je spoznal moje misli. Zatoorej je nadaljeval:

„Ko vzameš vrečo — meni jo je dala Presečnikova mati — prvič v roke, te je res sram. Ali že pri drugi hiši, ko ti gospodinja z malo prijaznim obrazom natrese moke v vrečico, te začne sram popuščati in kmalu je vse dobro! Pri deseti hiši si že rojen berač! To sem ti povedal, da se boš vedel obnašati, če prideš kdaj do beračije. Pa blez ne prideš!“ Med glasnim smehom je dodal: „Mesto, da me spoveduješ, mi daj kaj vbogajme! Danes mi tako še nisi nič dal. Daj mi krajec belega kruha!“

Ko je kruh spravil, je spregovoril zadovoljno: „Za danes je dosti! Košara je polna. Poglej, kako zunaj čakajo in mislijo: kozavi se napije, mi pa mu izpraznimo mavho! O, ne!“

Oprtal je koš. Ko je odhajal, ga še vprašam:

„Kje pa stanuješ?“

„Za sedaj še nikjer. V Podpečnarjevi luknji, kjer so kamenje lomili, tam sem nekaj desak pribil. Tam me obišči, če te je volja! Za zimo bom pa moral že kaj dobiti. Peškulja na Gabrški gori mi je že nekaj obljubila. Haha!“

Morda bi radi kaj čule o Lizi? Njeno življenje je življenje dela in edinščine. Kadar hodim mimo karlovških bregov, ima skoraj vselej zibelko pri sebi, da je otročaj na delu ne moti, in če pride v vas, se vleče za njo rep zdravih in debelih otrok, — mislim, da jih je sedem. Blagor ji, da je blagoslovljena, zakaj od tega blagoslova živi slovenska zemlja!

Kar pa se mene tiče, naglašam zopet in zopet, da zame Meta ni umrla. Zatorej pozneje nisem poznal nikdar več ženske, in lahko rečem, da dosedaj še nisem prelomil zvestobe, ki jo dolgujem njenemu spominu.

Gospa Marica se je ironično nasmehnila:

„To se trdi, dokazov pa vendar le ni!“

Odgovoril sem ošabno:

„Ni mi na tem, da mi verjameš!“

„Ali moraš takoj neuljuden postati?“ je posegla vmes gospa Mica. Nato pa je nekako nezaupljivo vprašala: „Bi jo bil res vzel, da ni umrla?“

„O tem ne dopuščam razgovora, draga prijateljica!“

„Ne vem, da bi bil vzdržal recimo nekaj let!“

„Vse to, ljuba Mica, sem bil dobro premislil. Naša največja napaka je, da sklepamo zakone brez pravega premisleka. V mojih očeh je zakon predvsem tudi gospodarska pogodba, ki daje strankama enake pravice in enake dolžnosti. Ta pogodba pa nalaga po mestih možem zgolj le zaveze, vam ženskam pa zgolj le pravice.“

Oglasila se je gospa Marica:

„Ti hočeš torej reči, da zakonske žene po mestih ne delamo in da samo jemo?“

Malo sem se umaknil:

„Tega naravnost ne trdim!“

„Pač pa po ovinkih!“ je dostavila gospa Dinca.

Nadaljeval sem:

„Ne prepirajmo se! Toliko je jasno, da so zakoni na kmetih mirnejši in zadovoljnejši. Oba zakonska lahko živita v zavesti, da enakomerno vzdržujeta rodbino. Bil sem torej egoist, ko sem se

hotel priženiti na Jelovo brdo. Ni se mi sicer posrečilo, ali vzlic temu upam, da mi bodočnost prinese mnogo posnemovalcev. Stvar pa ni malenkostna, stvar je potrebna, če naj izginejo tisti zidovi, ki ločijo dandanes našega kmeta od naših mest!

Tako, častite prijateljice, sem vam vse razodel, kar mi je ležalo na srcu. Ako mi je ušla tu in tam trda beseda, ne štejte mi v zlo! Časi prihajajo, ko se za malenkosti ne bomo več ruvali. Eno je glavno: naša zemlja se nam ne sme vzeti in narod slovenski mora stati kot večno drevo, kateremu korenine nikdar ne usahnejo! V to moramo delati vsi, na to moramo misliti takoj, ko se zavedamo življenja, misliti takrat, kadar se odločujemo za poklic, in predvsem tedaj, kadar se ženimo! Kdor se ženi, naj se ženi tako, da mu bo zakon oklep, ki ga še bolj zveže z domovino, in otroke naj rodi, ki bodo pomnožili slovensko vojsko in armado slovenskih delavcev!"

Jáde! Jáde!

Janko Samec:

Misli moje.

Misli moje — vranci brzi,
ki naprej . . . naprej hitijo;
krog vratu konop jim vrzi
pa ti vendar v noč zbežijo!

Če jih vprašaš, kam bi radi,
se rezgečejo v odgovor:
„Hehehe . . . mi, brat, smo mladi
in gremo po zlati tóvor!“

Breme težko — starec stoka,
k tlom mu silijo kolena;
pa obloži z njim otroka
kvišku nosil bo ramena . . .

